

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DIH-023-55(4)/12/AnŁ

Warszawa, 6 sierpnia 2012 r.

DECYZJA DIH-1/ 56 /2012

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.), art. 1 ust. 3, art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz.U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1219 z późn. zm.), art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz.U. z 2005 r. Nr 187, poz. 1577 z późn. zm.) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – po rozpatrzeniu odwołania Jacka Stachowiaka, ul. Okrzei 23, 64-800 Chodzież, od decyzji Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Poznaniu z dnia 12 czerwca 2012 r. (Nr akt: D/PI.ŻG.8361.191.2011), którą wymierzono karę pieniężną w wysokości 500 zł (słownie: pięćset złotych) z tytułu wprowadzenia do obrotu handlowego w dniu 22 listopada 2011 r. w sklepie w Chodzieży przy ul. Kościelnej 4 jednej partii 180 sztuk jaj kurzych, klasa wagowa XL, o łącznej wartości 108 zł, wyprodukowanych w Fermie Jabłonna Henryka Borkowskiego w Barłodzi, oferowanych luzem, nieodpowiadających jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej, **utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.**

UZASADNIENIE

W toku kontroli przeprowadzonej w dniach 22 i 23 listopada 2011 r. przez inspektorów reprezentujących Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Poznaniu, zwanego dalej „*Wielkopolskim WIH*”, w sklepie przy ul. Kościelnej 4 w Chodzieży, należącym do przedsiębiorcy Jacka Stachowiaka prowadzącego w dniu kontroli działalność gospodarczą pod nazwą Warzywa-Owoce Jacek Stachowiak w Chodzieży, zwanego dalej również „*stroną*”, zakwestionowano prawidłowość oznakowania jednej partii 180 sztuk jaj kurzych oferowanych do sprzedaży luzem, o łącznej wartości 108 zł, wyprodukowanych w Fermie Jabłonna Henryka Borkowskiego w Barłodzi, oznakowanych na fakturze nr 1433/11/FVS jako klasa wagowa XL (>73 g) oraz oznakowanych na skorupie „3-PL-30051312”.

Wymieniona partia nie odpowiadała wymaganiom określonym w art. 16 rozporządzenia Komisji (WE) nr 589/2008 z dnia 23 czerwca 2008 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonywania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w sprawie norm handlowych w odniesieniu do jaj (Dz.U. L 163 z 24.06.2008, s. 6 z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 589/2008”, z uwagi na brak w miejscu sprzedaży następujących informacji: klasy jakości, klasy wagowej, oznaczenia metody chowu, objaśnienia znaczenia kodu producenta i daty minimalnej trwałości. Wystąpienie tej nieprawidłowości kontrolowany tłumaczył swoją niewiedzą.

Na żądanie inspektorów uzupełniono brakujące informacje. Właściciel sklepu w celu ustalenia daty minimalnej trwałości kontaktował się z dostawcą jaj.

Powyższe ustalenia udokumentowano w protokole kontroli, nr akt: D/PI.ŻG.8361.191.2011.

W związku z powyższym, pismem z dnia 22 lutego 2012 r. (znak jw.), Wielkopolski WIIH zawiadomił stronę o wszczęciu postępowania administracyjnego w przedmiocie wymierzenia, na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz.U. z 2005 r. Nr 187, poz. 1577 z późn. zm.) – zwanej dalej „ustawą o jakości handlowej”, kary pieniężnej z tytułu wprowadzenia do obrotu ww. jednej partii jaj, nieodpowiadającej pod względem oznakowania jakości handlowej określonej w art. 16 rozporządzenia nr 589/2008. W piśmie tym poinformowano stronę także o przysługującym jej prawie do zapoznania się z aktami sprawy oraz wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów w każdym stadium postępowania, składania wniosków dowodowych, a także poproszono o złożenie oświadczenia o przynależności strony do jednej z grup przedsiębiorców w rozumieniu rozdziału 7 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447 z późn. zm.).

Strona nie skorzystała z przysługujących jej uprawnień oraz nie złożyła oświadczenia, o które wnioskował Wielkopolski WIIH.

W trakcie toczącego się postępowania administracyjnego do Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Poznaniu Delegatura w Pile wpłynęło pismo z dnia 27 marca 2012 r. Roberta Szumowskiego, podającego się za pełnomocnika Jacka Stachowiaka. W piśmie tym podniesiono zarzut naruszenia przez organ art. 145 § 1 i 2 Ordynacji podatkowej poprzez doręczenie pisma tylko stronie działającej przez pełnomocnika (przy czym nie sprecyzowano jakiego pisma, powołano jedynie sygnaturę D/PI.ŻG.8361.191.2011).

Odpowiadając na ww. pismo Wielkopolski WIIH wezwał Roberta Szumowskiego do wykazania umocowania do reprezentowania Jacka Stachowiaka zgodnie z postanowieniami Kodeksu postępowania administracyjnego. Odpowiedź ta została przesłana do wiadomości Jacka Stachowiaka. Pismo doręczono Robertowi Szumowskiemu w dniu 23 kwietnia 2012 r.

Strona nie wyznaczyła swojego pełnomocnika w postępowaniu administracyjnym w przedmiocie wymierzenia kary pieniężnej na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej.

Po przeprowadzeniu ww. postępowania, decyzją z dnia 12 czerwca 2012 r. (znak jw.), Wielkopolski WIIH wymierzył Jackowi Stachowiakowi karę pieniężną w wysokości 500 zł, w oparciu o art. 40a ust. 1 pkt 3 oraz ust. 4 ustawy o jakości handlowej.

Pismem z dnia 22 czerwca 2012 r., Jacek Stachowiak złożył do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej również „Prezesem UOKiK”, odwołanie od ww. decyzji, wnosząc o jej „odrzućenie w całości” jako wydanej na błędnej podstawie prawnej i z naruszeniem zasady proporcjonalności. Strona wyraziła przekonanie, że nie popełniła czynu określonego w art. 40 a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej polegającego na wprowadzeniu do obrotu artykułu rolno-spożywczego nieodpowiadającego jakości handlowej. Jej zdaniem żaden klient nie mógł zostać oszukany, a niezgodności towaru z wymogami prawa żywnościowego nie stwierdzono. Strona podniosła, że „skoro towary odpowiadały jakości handlowej, to nie można stwierdzać o uzyskaniu w sposób niedozwolony korzyści majątkowej”. Naruszeniem przez organ pierwszej instancji zasady proporcjonalności było w opinii strony wymierzenie kary w nadmiernej wysokości, odpowiadającej jej zyskowi ze sprzedaży jajek z okresu 3-4 lat.

W odwołaniu został również postawiony zarzut naruszenia „zasady dobrego zwyczaju, zasady zaufania obywatela do Urzędów czy może zasady Ordynacji podatkowej”, w związku z nieudzieleniem przez Wielkopolskiego WIIH odpowiedzi na pismo pełnomocnika strony, który uczestniczył w postępowaniu kontrolnym.

Pismem z dnia 9 lipca 2012 r. (znak DIH-023-55(3)/12/AnŁ), Prezes UOKiK poinformował Jacka Stachowiaka, że przed wydaniem rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie, stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje, na podstawie art. 10 Kpa, prawo do zapoznania się z aktami sprawy, a także wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Adresat nie skorzystał z przysługujących mu uprawnień.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Wprowadzane do obrotu artykuły rolno-spożywcze, w myśl art. 4 ust. 1 ustawy o jakości handlowej, powinny spełniać wymagania w zakresie jakości handlowej, jeżeli w przepisach o jakości handlowej zostały określone takie wymagania, oraz dodatkowe wymagania dotyczące tych artykułów, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta.

Jakość handlowa, jak stanowi art. 3 pkt 5 tej ustawy, to cechy artykułu rolno-spożywczego dotyczące m.in. jego właściwości organoleptycznych i fizykochemicznych w zakresie technologii produkcji, wielkości lub masy oraz wymagania wynikające ze sposobu

produkcji, opakowania, prezentacji i oznakowania, nieobjęte wymaganiami sanitarnymi, weterynaryjnymi lub fitosanitarnymi.

Wymagania jakości handlowej dla jaj kurzych, zostały określone w rozporządzeniu nr 589/2008. Jak wynika z art. 16 tego rozporządzenia, w przypadku sprzedaży jaj luzem w sposób łatwo widoczny i czytelny dla konsumenta podaje się następujące informacje:

- a) klasa jakości,
- b) klasy wagowe zgodnie z art. 4,
- c) oznaczenie metody chowu równoważne oznaczeniu, o którym mowa w art. 12 ust. 2,
- d) objaśnienie znaczenia kodu producenta,
- e) data minimalnej trwałości.

Ustawa o jakości handlowej stanowi w art. 40a ust. 1 pkt 3, że każdy, kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywcze nieodpowiadające jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej lub deklarowanej przez producenta w oznakowaniu tych artykułów, podlega karze pieniężnej w wysokości do pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie tych artykułów rolno-spożywczych do obrotu, nie niższej jednak niż 500 zł. Ustalając wysokość kary pieniężnej, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej uwzględnia według dyspozycji art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej: stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu działającego na rynku artykułów rolno-spożywczych i wielkość jego obrotów.

W niniejszej sprawie wymierzono karę pieniężną na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej. W odwołaniu od decyzji wymierzającej tę karę podniesiono, że adresat decyzji nie popełnił przypisywanego mu czynu wprowadzenia do obrotu artykułów rolno-spożywczych nieodpowiadających jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej oraz że żaden klient nie mógł zostać oszukany (w wyniku stwierdzonych przez organ nieprawidłowości), a niezgodności towaru z wymogami prawa żywnościowego nie stwierdzono.

Prezes UOKiK rozpatrując odwołanie zważył, że ustalenia kontroli dokonane przez organ pierwszej instancji i udokumentowane w aktach sprawy wskazywały na wprowadzenie przez stronę do obrotu jednej ww. partii jaj kurzych oznakowanych w miejscu sprzedaży niezgodnie z normami handlowymi zawartymi w art. 16 rozporządzenia nr 589/2008. Jak wynika z przywołanego powyżej art. 3 pkt 5 ustawy o jakości handlowej, oznakowanie jest jednym z elementów jakości handlowej artykułu rolno spożywczego. Zatem organ pierwszej instancji prawidłowo uznał, że zakwestionowane jaja kurze były produktami nieodpowiadającymi jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej – co wskazywało na popełnienie czynu określonego w art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej. Przyjęte przez ustawodawcę brzmienie ww. przepisu wprowadza mechanizm polegający na tym, że każdy, w stosunku do kogo zostanie spełniona przesłanka wprowadzenia do obrotu artykułów rolno-spożywczych nieodpowiadających jakości

handlowej, podlega karze określonej w tym przepisie. W związku z tym, w opinii Prezesa UOKiK, Wielkopolski WIIH słusznie wymierzył w drodze decyzji karę pieniężną stronie, to jest przedsiębiorcy, który w dniu 22 listopada 2011 r. wprowadził do obrotu artykuły rolno-spożywcze o niewłaściwej jakości handlowej.

Prezes UOKiK zauważył ponadto, że wbrew twierdzeniom odwołującego się, opisane w zaskarżonej decyzji naruszenie przepisów z zakresu jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych przez stronę nie zostało określone przez organ pierwszej instancji jako „oszukańcze lub podstępne praktyki, fałszowanie żywności”.

Organ drugiej instancji wyjaśnia także, że naruszeniem przepisów o jakości handlowej jest nie tylko znakowanie artykułu w sposób wprowadzający nabywców w błąd, ale również zaniechanie podawania określonych informacji, do których poznania konsument ma prawo przed dokonaniem zakupu. W przypadku jaj kurzych oferowanych luzem konsument powinien mieć dostęp do informacji w zakresie klasy jakości, klasy wagowej, metody chowu, objaśnienia znaczenia kodu producenta oraz daty minimalnej trwałości. W niniejszej sprawie, w sklepie należącym do strony stwierdzono brak wszystkich ww. informacji przy jednej partii jaj luzem. Jak wskazano powyżej, na jakość handlową w rozumieniu ustawy o jakości handlowej składa się szereg elementów, w tym oznakowanie. Organ pierwszej instancji ocenił jakość handlową przedmiotowej partii jaj kurzych stwierdzając, że jeden z aspektów jakości – oznakowanie w miejscu sprzedaży – nie odpowiada wymaganiom określonym w przepisach o jakości handlowej, tj. art. 16 rozporządzenia nr 589/2008. W związku z tym nieuprawnione jest stanowisko przedstawione w odwołaniu, że „towary odpowiadały jakości handlowej”.

W odwołaniu został podniesiony zarzut naruszenia przez organ pierwszej instancji zasady proporcjonalności, ponieważ wymierzona stronie kara pieniężna z tytułu wprowadzenia do obrotu jaj nieodpowiadających jakości handlowej odpowiadała – według deklaracji odwołującego się – zyskowi ze sprzedaży jajek z okresu 3-4 lat.

Prezes UOKiK zważył, że kara pieniężna wynikająca z art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej w niniejszej sprawie mogła wynieść do pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie do obrotu nieprawidłowo oznakowanej jednej partii jaj o wartości 108 zł, nie mogła jednak być niższa niż 500 zł. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że użyte w tym przepisie pojęcie „korzyści majątkowej” nie jest równoznaczne pojęciowo z zyskiem netto ze sprzedaży zakwestionowanej partii produktu czy też podobnych produktów w dłuższym przedziale czasowym. Na potrzeby wymierzania kary pieniężnej na podstawie ustawy o jakości handlowej przyjmuje się wartość korzyści majątkowej w postaci ekwiwalentu wartości zakwestionowanych towarów – w rozpatrywanym przypadku 108 zł. Słuszność przyjętej przez organ pierwszej i drugiej instancji interpretacji pojęcia „korzyści majątkowej” potwierdza, na przykład wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 23 maja 2012 r., sygn. akt II GSK 684/11, wydany na gruncie ustawy o jakości handlowej, że wymierzona kara

będzie właściwa do osiągnięcia zakładanego celu, jakim jest zapewnienie, aby w obrocie dostępne były tylko artykuły rolno-spożywcze o odpowiedniej jakości handlowej, jeśli przyjmie wartość korzyści majątkowej w postaci wartości detalicznej zakwestionowanych towarów.

Wielkopolski WIIH mógł zatem wymierzyć karę pieniężną w przedziale od 500 zł do 540 zł (5 x 108 zł) i wymierzona w drodze zaskarżonej decyzji kara w wysokości 500 zł mieściła się w tych granicach. Prezes UOKiK uznał, że minimalna wysokość wymierzonej kary była adekwatna do wagi stwierdzonych nieprawidłowości oraz skali działalności ukaranego podmiotu, a przy tym spełni swój skutek prewencyjny.

W odwołaniu został również postawiony zarzut naruszenia „zasady dobrego zwyczaju, zasady zaufania obywatela do Urzędów czy może zasady Ordynacji podatkowej”, w związku z nieudzieleniem przez Wielkopolskiego WIIH odpowiedzi na pismo pełnomocnika strony, który uczestniczył w postępowaniu kontrolnym.

Organ drugiej instancji wyjaśnia w pierwszej kolejności, że postępowanie kontrolne jest odrębne od postępowania administracyjnego i nie podlega rozpatrzeniu w trybie odwoławczym.

Niezależnie od powyższego, analizując materiał dowodowy zebrany w sprawie Prezes UOKiK stwierdził, że w trakcie toczącego się postępowania administracyjnego do Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Poznaniu Delegatura w Pile wpłynęło pismo z dnia 27 marca 2012 r. Roberta Szumowskiego, podającego się za pełnomocnika Jacka Stachowiaka. W piśmie tym podniesiono zarzut naruszenia przez organ art. 145 § 1 i 2 Ordynacji podatkowej poprzez doręczenie pisma tylko stronie działającej przez pełnomocnika, przy czym nie sprecyzowano jakiego pisma – powołano jedynie sygnaturę akt D/PI.ŻG.8361.191.2011. Odpowiadając na ww. pismo Wielkopolski WIIH wezwał Roberta Szumowskiego do wykazania umocowania do reprezentowania Jacka Stachowiaka zgodnie z postanowieniami Kodeksu postępowania administracyjnego. Odpowiedź ta została przesłana do wiadomości Jacka Stachowiaka. Pismo doręczono Robertowi Szumowskiemu w dniu 23 kwietnia 2012 r.

Należy zauważyć, że w postępowaniu administracyjnym w przedmiocie wymierzenia kary pieniężnej na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, czy to w pierwszej czy drugiej instancji, nie został prawidłowo ustanowiony pełnomocnik.

W związku z powyższym Prezes UOKiK uznał, że Wielkopolski WIIH postąpił prawidłowo i zgodnie z art. 40 Kpa kierując pisma w toku postępowania administracyjnego bezpośrednio do strony. W tym kontekście nie znajduje zatem potwierdzenia zarzut naruszenia zasady zaufania do organu, wyrażonej w art. 8 Kpa.

Zgodnie z art. 40a ust. 6 i 7 ustawy o jakości handlowej, karę pieniężną, o której mowa w sentencji decyzji, stanowiącą dochód budżetu państwa, należy wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Poznaniu w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary stanie się ostateczna.

Kara pieniężna staje się zaległością w przypadku, gdy nie zostanie uiszczona w terminie.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, jak wynika z art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Zatem, w myśl art. 127 § 2 Kpa w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 1 Kpa organ odwoławczy wydaje decyzję, w której utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów orzekł, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie

Zgodnie z art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t.j. Dz.U. z 2012 r. Poz. 270) od niniejszej decyzji przysługuje skarga wnoszona do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Do należności pieniężnych nie uiszczonych w terminie stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (t.j. Dz.U. z 2012 r. Poz. 749).

Z up. Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Małgorzata Kozak
Wiceprezes

Otrzymują:

1. Jacek Stachowiak
ul. Okrzei 23, 64-800 Chodzież
2. Wielkopolski Wojewódzki Inspektor
Inspekcji Handlowej w Poznaniu
3. a/a